

Dosarul nr. 2rac-205/22
2-19116062-01-2rac-05092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Cibotari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, I. Țurcan, A. Panov)

ÎNCHEIERE

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Inmacommetal”, reprezentat de avocatul Sergiu Barbăneagră,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat Centrul de Instruire „Inmacom-Didactic” împotriva Societății pe acțiuni „Inmacommetal” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe acțiuni „Inmacommetal” și a fost menținută hotărârea din 13 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 09 iulie 2019, ÎS Centrul de Instruire „Inmacom-Didactic” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Inmacommetal” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 30 decembrie 2016 a încheiat cu SA „Inmacommetal” contractul de locațiune nr.1 a încăperilor cu suprafața de 281 m.p. de pe str. Uzinelor, 12/8, mun. Chișinău, potrivit căruia ultima în calitate de locatar s-a obligat să achite lunar până la data de 10 a lunii curente plata pentru locațiune în mărime de 7246,25 lei.

A menționat reclamantul că, la 29 decembrie 2017 a încheiat cu SA „Inmacommetal” contractul de locațiune nr.2, prin care ultima în calitate de locator s-a obligat să achite lunar până la data de 10 a lunii curente plata pentru locațiune în mărime de 7746,23 lei.

A susținut reclamanta că, până în prezent nu sunt achitate plățile pentru perioada: octombrie 2017 - decembrie 2018 în sumă totală de 130175,63 lei conform actului contabil de verificare reciprocă din 24 iunie 2019, motiv din care în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, a expediat în adresa pârâtei mai multe somații de plată, solicitând rambursarea

datoriei, fără a fi nevoie de a apela la instanțele judecătorești pentru încasarea în mod forțat a sumelor datorate, penalităților de plată și a cheltuielilor de judecată.

A declarat reclamanta că, la 10 octombrie 2017 a expediat somația cu nr. 48, însă nu a primit răspuns. Ulterior, la 05 decembrie 2018 a expediat somația nr.88, la care a primit răspunsul nr.01 din 02 ianuarie 2019, prin care debitorul și-ar fi exprimat acordul de a rambursa datoria restantă în sumă de 121715,89 lei începând cu luna februarie 2019. Iar reieșind din situația că pârâta nu întreprinde nici o măsură constructivă în vederea achitării datoriei, în adresa acesteia prin intermediul avocatului a fost expediată ultima notificare cu nr. 81 din 30 aprilie 2019, recepționată la 30 mai 2019, prin care s-a solicitat rambursarea datoriei în termen de 5 zile din momentul recepționării.

A afirmat reclamanta că SA „Inmacometal” se eschivează de la achitarea datoriei, fapt ce a determinat de a se adresa în instanța de judecată cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Invocând prevederile art. 602 Codul civil și pct. 4.2 al contractului nr.1 din 30 decembrie 2016 și 3.4 al contractului nr.2 din 29 decembrie 2017 a solicita pentru perioada de întârziere suma penalităților în mărime de 4686,31 lei, iar potrivit art. 619 Codul civil, solicită pentru perioada de întârziere de 424 de zile suma dobânzii de întârziere în mărime de 18518,27 lei.

A solicitat reclamanta încasarea din contul SA „Inmacometal” a datoriei în mărime de 130175,63 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 18518,27 lei, penalității în mărime de 4686,31 lei și taxa de stat în mărime de 4601,40 lei.

Prin hotărârea din 13 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de ÎS Centrul de Instruire „Inmacom-Didactic” împotriva SA „Inmacometal”. S-a încasat din contul SA „Inmacometal” în beneficiul ÎS Centrul de Instruire „Inmacom-Didactic” suma de 130175,63 lei cu titlu de datorie, suma de 18518,27 lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 4460,81 lei cu titlu de taxă de stat. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 11 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, SA „Inmacometal” a declarat apel nemotivat, iar la 16 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice, a depus cerere de apel motivate împotriva hotărârii din 13 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii contestate în partea prin care acțiunea a fost admisă, pronunțarea unei noi hotărâri în această parte de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SA „Inmacometal” și a fost menținută hotărârea din 13 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 27 iulie 2022, SA „Inmacometal”, reprezentat de avocatul Sergiu Barbăneagră, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și parțial hotărârea din 13 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediu Centru cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a examinat formal și superficial cauza, nu au fost elucidate

circumstanțe importante ale cauzei, concluziile expuse în actul contestat contravin circumstanțelor cauzei, au fost interpretate eronat unele prevederi legale, nu a fost aplicată legea care urma a fi aplicată.

A susținut că potrivit actului de verificare și facturilor fiscale datoria pe marginea contractului de locațiune constituie suma de 115089,99 lei și nu 130175,63 așa cum a stabilit instanța de fond, restul sumei de 15 089,64 lei constituie suma penalității, care nu este una certă și exigibilă.

A susținut că penalitatea în mărime de 10927,62 lei, este o sumă contestabilă, iar pretenția în această parte urmează a fi respinsă. Consideră că până la 26 ianuarie 2019, penalitatea constituie suma de 3641 lei.

A afirmat că în partea încasării dobânzii de întârziere, intimatul nu este în drept să o solicite, or, acesta deja prin facturile emise a pretins achitarea penalității care constituie suma de 4162 lei, iar instanțele urmau să respingă această pretenție.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit. Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțată la 13 noiembrie 2020.

Prin decizia din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SA „Inmacometal” și a fost menținută hotărârea din 13 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Copia deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2021 a fost expediată la poșta electronică a avocatului Sergiu Barbăneagră, în interesele SA „Inmacometal”, barbaneagrasergiu@gmail.com la 11 februarie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d. 196, Vol. I).

În corespundere cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevede că decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești, Colegiul constată că la 07 februarie 2022 decizia din 23 noiembrie 2021 a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin

publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Sub acest aspect, Colegiul constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus, anume că decizia din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin intermediul poștei electronice a fost expediată la 11 februarie 2022, avocatului Sergiu Barbăneagră, în interesele SA „Inmacometal” cât și a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la data de la 07 februarie 2022.

Totodată, se reține că prin dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe perioada stării de urgență declarată prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022, au fost stabilite măsuri specifice în domeniul justiției, fiind suspendată de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile, cu excepțiile prevăzute la pct. 5.1.1 din dispoziție. Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost excluse măsurile specifice în domeniul justiției, începând cu data de 04 aprilie 2022, judecarea cauzelor civile fiind reluată din oficiu.

Având în vedere cele menționate supra, Colegiul constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 05 aprilie 2022, ziua imediat următoare datei excluderii măsurilor specifice în domeniul justiției și a expirat la data de 06 iunie 2022 (luni), recursul fiind depus la 27 iulie 2022, fără o argumentare probată a depășirii termenului.

Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla derularea dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că SA „Inmacometal” cât și avocatul acesteia, nu au depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele respingerii apelului său (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

În acest context, se va reitera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Totodată, potrivit prevederilor art. 75 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă, în proces civil, procesele persoanelor juridice se susțin în instanța de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați. Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în

măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În acest context, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Colegiul menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătoresc. Astfel, SA „Inmacometal”, urma să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre derularea procesului în cauză.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, depusă de avocatul Sergiu Barbăneagră, în interesele SA „Inmacometal” la 27 iulie 2022, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 3 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de avocatul Sergiu Barbăneagră, în interesele SA „Inmacometal”.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. b), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de avocatul Sergiu Barbăneagră, în interesele Societății pe Acțiuni „Inmacometal”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic